Wychodzi raz w tygodniu. *Porto opłacone ryczałtem.*

ROK XVII. Kraków, dnia 16 czerwca 1934. Nr. 21.

PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ

Rozpowszechniajcie „Przegląd Kupiecki"

WALNE ZGROMADZENIE

Banku Spółdzielczego Drzewno - Budowlanego

Spółdzielni z ogr. odp. w Krakowie

odbędzie się w lokalu własnym przy ulicy Szewskiej L. 21. I. p. dnia **25 czerwca 1934** o godz. 17-tej, z następującym porządkiem dziennym:

1. Odczytanie protokołu ostatniego Walnego Zgromadzenia
2. Sprawozdanie Rady Nadzorczej i Zarządu z czynności za r. 1933
3. Odczytanie protokołu rewizyjnego
4. Zatwierdzenie bilansu i sprawozdania rocznego
5. Uchwała w sprawie podziału względnie przeznaczenia zysku
6. Wybór 4 członków Rady Nadzorczej w miejsce ustępujących na mocy kolejności
7. Oznaczenie granic najwyższego kredytu, jaki może być udzielony jednemu członkowi
8. Oznaczenie najwyższej sumy zobowiązań, jakie spółdzielnia może zaciągnąć
9. Uchwalenie budżetu na rok 1934
10. Uchwalenie wysokości wpisowego
11. Wnioski i interpelacje

Na powyższe Walne Zgromadzenie zaprasza się niniejszem członków, licząc na niezawodne i punktualne przybycie.

W razie braku kompletu odbędzie się następne Walne Zgromadzenie w tym samym lokalu, tego samego dnia, o godzinie 17·30 z tym samym porządkiem dziennym.

Zamknięcie rachunkowe i sprawozdanie roczne członkowie przeglądać mogą w lokalu banku codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od godz. 9 do 14-tej.

ZARZĄD.

W Krakowie, dnia 6-go czerwca 1934.

DONIOSŁE ORZECZENIE N. T. A. W SPRAWIE PODATKU LOKALOWEGO.

Ogłoszone zostało doniosłe orzeczenie N. T. A. w sprawie pobierania podatku od lokali małoizbowych, zajmowanych przez osoby niezamożne. Mianowicie inwalida wojenny zajmował mieszkanie jednopokojowe z kuchnią. Magistrat uznał, że kuchnia stanowi oddzielną izbę, jednak władze nadzorcze orzekły, że kuchnia nie może być liczona jako oddzielna izba mieszkalna, co wynika z brzmienia ustawy o ochronie lokatorów. Sprawa oparła się o N. T. A., który orzekł, że od podatku lokalowego zwolnieni są inwalidzi, jakoteż wdowy i sieroty po nich, o ile zajmują lokale 1- i 2-izbowe. Rozporządzenie ministra skarbu stwierdza, że lokal 2-izbowy wówczas może być uznany, o ile w jednej izbie mieści się kuchnia. Wobec tego lokal składający się 2 pokoi i kuchni a więc właściwie 3-izbowy nie korzysta wrazie wynajęcia go przez inwalidę z ulgi podatkowej. Powoływanie się na ustawę o ochronie lokatorów jest zdaniem N. T. A., błędne, ponieważ dla spraw podatku od lokali, a więc także dla oceny, jakie lokale wolne są od tego podatku, miarodajne są wyłącznie przepisy ustawy o podatku lokalowym, a nie ustawa o ochronie lokatorów.

Ponieważ jednak niższe instancje wyszły z błędnego zapatrywania, że kuchnie przy mieszkaniu 2-izbowem należy zawsze uważać za izbę, co jest kwestją, wyrok poprzednich instancyj został przez N. T. A. uchylony.

PRZEGLĄD KUPIECKI

ORGAN ZWIĄZKU STOWARZYSZEŃ KUPIECKICH MAŁOPOLSKI ZACHODNIEJ.

Rok XVII. Kraków, dnia 16 czerwca 1934 Nr. 21

Cena abonamentu:
Abonament kwartalny 4 zł
„ półroczny 8 zł
„ roczny 16 zł
Prenumeratę i ogłoszenia przyjmują wszystkie biura dzienników i ogłoszeń

Godziny urzędowe Redakcji od 6 do 7 wiecz. Rękopisów Redakcja nie zwraca.
Redakcja i administr. Kraków, Grodzka 43 Telefon Nr. 132-67
Konto P. K. O. Nr. 400.342

Ogłoszenia:
Wiersz milim. 1 szp. na okładce 40 groszy
Wiersz milim. 1 szp. na I str. okładki 60 groszy
Wiersz milim. 1 szp w tekście 60 groszy
Cała strona okładki Zł 200 Pół strony okładki Zł 100 Ćwierć strony Zł 50 Ósma strony Zł 25
Cała strona w tekście Zł 450, Pół strony Zł 23 Ćwierć strony Zł 120 Jedna ósma strony Zł 60

Echa tygodnia.

Już kilka tygodni upłynęło od czasu, gdy w miejsce rządu p. Janusza Jędrzejewicza wstąpił gabinet prof. Leona Kozłowskiego. Osoba Pana Premjera nie dawała wprawdzie wiele podstaw do przewidywań na temat polityki gospodarczej nowego rządu, niemniej jednak ze wszech stron podniosły się głosy, usiłujące przewidzieć, jaki będzie kierunek polityki gospodarczej nowego rządu. Prasa gospodarcza i codzienna licytuje się wzajemnie w domysłach na temat tej polityki gospodarczej, przyczem charakterystyczną rzeczą jest, że liberałowie ekonomiczni oczekują etatystycznego kierunku, zaś zwolennicy gospodarki planowej oczekują kierunku liberalnego. Rolnicy obawiają się, że rząd będzie się skłaniał ku przemysłowi, zaś przemysł obawia się zbytniego kursu prorolniczego ze szkodą dla interesów przemysłowych. Urzędnicy obawiają się nowej obniżki pensji, ewentualnie subskrypcji nowej pożyczki wewnętrznej, a kupcy nie wiedzą, czy mają oczekiwać zaostrzenia dotychczasowej antyhandlowej polityki rządu czy też zwolnienia nacisku administracyjnego i podatkowego na handel.

Rząd P. Premjera Kozłowskiego narazie milczy. Nie wydaje żadnych oświadczeń ani deklaracyj o charakterze programowym i nie dementuje żadnych pogłosek, rozsiewanych przez różne czynniki na prawo i na lewo na temat przyszłej polityki gospodarczej rządu. Nie uważamy, że tego rodzaju milczenie jest korzystne dla życia gospodarczego naszego kraju. Pogłoski wprowadzają pewien ferment w szeregi społeczeństwa. Przecież niema nic łatwiejszego, jak pogłoski, nieodpowiadające istotnym zamierzeniom rządu, zdementować, tak, aby społeczeństwo miało przynajmiej orjentacyjne pojęcie o konturach programu gospodarczego rządu.

Półoficjalny organ rządowy „Gazeta Polska" w artykule p. t. „Rzeczy proste" wyjaśniła wprawdzie, że rząd będzie realizował dotychczasową politykę gospodarczą tj. będzie konsekwentnie przeprowadzał program deflacyjny, jednak od czasu ukazania się tego artykułu tj. od kilkunastu dni toczy się dalej niebezpieczny taniec najbar-

dziej sprzecznych ze sobą pogłosek. wywołując stan, w którym obywatel nie ma pojęcia o tem, co się stanie w najbliższym czasie na odcinku gospodarczym. Jedna rzecz nie ulega wątpliwości. To mianowicie, że naczelną zasadą polskiej polityki gospodarczej pozostanie nadal troska o utrzymanie waluty. Zachodzi jednak pytanie, w jaki sposób rząd będzie dążył do realizowania tej zasady w życiu praktycznem? Ilekroć bywały różnice zdań między czynnikami rządowemi a resztą społeczeństwa na temat naszej polityki gospodarczej, to zawsze obracały się one nie dookoła zasad i celów, lecz dookoła **środków**, jakie mają prowadzić do realizacji tych zasad i celów. Niema chyba nikogo w społeczeństwie polskiem, ktoby nie chciał utrzymania stabilizacji waluty i zapewnienia równowagi budżetowej. Wszyscy zdają sobie sprawę z tego, że równowaga budżetowa i stałość waluty winny być nadal fundamentami polityki gospodarczej każdego rządu. Ale nie wszyscy są zgodni co do tego, czy dotychczasowe środki stosowane przez rząd prowadzą właśnie do tych celów. Co więcej? Znakomita większość społeczeństwa uważa nawet, że środki stosowane przez rząd, prowadzą do całkiem innych celów, aniżeli do tych, które sobie zakreślił rząd. Polityka gospodarcza rządu **nie** prowadzi do utrzymania stabilizacji waluty i do równowagi budżetowej. Zresztą kwestja osiągnięcia równowagi budżetowej łączy się ściśle z hasłem stabilizacji waluty. Dziś np każdemu jest wiadomo, że z żadnej strony nie jest nasz złoty tak zagrożony, jak właśnie ze strony deficytu budżetowego. Rząd polski dla wyrównania deficytu budżetowego stosuje politykę nakładania nowych ciężarów podatkowych i etatyzowania życia gospodarczego, spodziewając się niesłusznie, że skrępowanie wolności gospodarczej drogą etatyzacji życia gospodarczego i zmiażdżenie go wielką machiną fiskalną, przyniesie tak upragnione wpływy budżetowe. Tymczasem życie pokazuje, że im więcej rząd nakłada podatków. tem mniej wpływa do kas skarbu państwa z tytułu podatków i tembardziej wzrasta deficyt budżetowy. Mimo, iż szereg państw zapowiada ostatnio radykalne zerwanie z dotychczasowym sposobem śrubowania podatków na cele pokrycia deficytu budżetu (Anglja, Francja, Niemcy i Belgja) i uważa, że najlepiej uczyni to obniżka podatków, — rząd polski trwa nadal na swem stanowisku, że obniżka podatków nie powinna mieć u nas miejsca, a to dla zagwarantowania należytych wpływów do skarbu państwa.

Trzymanie waluty w dzisiejszych czasach jest zabiegiem deflacyjnym. Kto chce polityki stabilizacji waluty, ten musi się zgodzić na stosowanie stuprocentowej i konsekwentnej polityki deflacyjnej. Polityka deflacyjna oznacza niskie ceny, niskie płace, niską stopę procentową i niski budżet. Z tego wszystkiego mamy w Polsce tylko niskie płace, albowiem nasi pracownicy są naprawdę najgorzej opłacani w porównaniu z wszystkiemi innemi państwami Europy, i mamy częściowo niskie ceny, ale za to mamy dalej wysoki budżet i wysoką stopę procentową. Wysoki budżet, to pozostałość z czasów inflacyjnych i dlatego nie może on mieć miejsca w okresie deflacyjnym. Wysoka stopa procentowa jest wynikiem etatyzacji naszej bankowości i antykapitalizacyjnej polityki podatkowej rządu, która nie dopuszcza do tworzenia się w Polsce wielkich kapitałów i temsamem do niskiej stopy procentowej. Ceny są u nas tylko częściowo deflacyjne, a mianowicie ceny płodów rolnych i ceny towarów nieskartelizowanych albowiem ceny pozostałych towarów nie podlegają czynnikom popytu i podaży, lecz regulowane są umowami kartelowemi. Dlatego najważniejsze towary, jak n. p. węgiel, żelazo, nafta, cukier, papier, nawozy sztuczne. drożdże itp. są wysokie, a więc inflacyjne, gdy powinny być niskie tj. deflacyjne.

Jeżeli zatem rząd prof. Kozłowskiego będzie chciał skutecznie realizować politykę równowagi budżetowej i stabilazacji waluty, to musi przedewszystkiem obniżyć wysokie podatki a następnie

wytworzyć takie warunki, w których możliwą byłaby deflacyjna zniżka cen monopolowych i kartelowych do poziomu cen nie skartelizowanych oraz obniżka budżetu i stopy procentowej do poziomu deflacyjnego.

Rząd, który politykę taką przeprowadzi, dokona niewątpliwie gruntownego odrodzenia naszego życia gospodarczego i poprowadzi społeczeństwo zwycięsko do okresu lepszej konjunktury. Innej drogi niema.

S.

Jak reguluje stosunki pracownicze nowy kodeks zobowiązań?

W Nr. 82 Dziennika Ustaw R. P. z dn. 28 października 1933 r. ogłoszony został Kodeks Zobowiązań (poz. 598) oraz przepisy wprowadzające Kodeks Zobowiązań (p. 599). Kodeks ten, podobnie jak Kodeks Handlowy wchodzi w życie z dniem 1-go lipca 1934 r.

Tytuł XI Kodeksu Zobowiązań (art. 441 — 545) dotyczy umów o świadczenie usług i obejmuje między innemi: umowę o pracę (Dział I: art. 441 — 477), umowę o dzieło (Dział II: art. 478 — 497), zlecenia (Dział III: art. 498 — 516) i pośrednictwa (Dział IV: art. 517 — 522), przyczem Kodeks określa poszczególne rodzaje tych umów jak następuje:

„Przez umowę o pracę pracownik zobowiązuje się do pełnienia dla pracodawcy pracy za wynagrodzeniem" (art. 441).

„Przez umowę o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania zamówionego dzieła, zamawiający zaś do zapłaty wynagrodzenia" (art. 478).

„Przez umowę zlecenia, przyjmujący zlecenie zobowiązuje się do dokonania określonej czynności dla dającego zlecenie. Umowy o świadczenie usług, nieregulowane jako szczególny rodzaj umowy, podlegają przepisom o zleceniu" (art. 498).

W okólniku niniejszym ograniczymy się do omówienia w ogólnych zarysach działu I tytułu XI, t. j. przepisów o umowie o pracę oraz części działu VII tytułu IV, a w szczególności art. 284 i nast., dotyczących przedawnienia pretensji z tytułu umowy o pracę.

Przepisy działu I tytułu XI Kodeksu Zobowiązań (umowa o pracę) mają zastosowanie jedynie w przedmiotach, nieobjętych ustawami szczególnemi, które już istnieją lub które zostaną w przyszłości wydane dla pewnej kategorji pracowników (art. 446).

Wynika stąd, iż przepisy te ze względu na ich zastosowanie w przemyśle podzielić można na dwa rodzaje:

1) na przepisy, które nie dotyczą pracowników umysłowych i robotników, zatrudnionych w przemyśle i handlu, gdyż obejmują sprawy już uregulowane w ustawach szczególnych (przepisy te natomiast obowiązywać będą pracowników nie podlegających tym ustawom szczególnym);

2) na przepisy, które dotyczą wszystkich pracowników, a więc również pracowników i robotników, zatrudnionych w przemyśle i handlu, gdyż rozstrzygają zagadnienia nieuregulowane w ustawach szczególnych.

Przepisy wprowadzające Kodeks Zobowiązań w art. II i III pozostawiają w mocy dotychczasowe przepisy, dotyczące:

a) wypowiadania i rozwiązywania umów o pracę;

b) umowy o pracę szczególnych kategoryj pracowników, pośrednictwa pracy i ochrony pracy;

c) załatwiania zatargów zbiorowych między pewnemi kategorjami pracodawców i pracowników;

d) ubezpieczeń.

W dziedzinach uregulowanych zatem przez wyżej wymienione ustawy (o umowie o pracę, o czasie pracy, o urlopach i t. p.) nowe przepisy Kodeksu nie będą miały zastosowania w stosunku do pracowników temi szczególnemi ustawami objętych.

Poza tem przepisy wprowadzające zawierają specjalne postanowienia co do zakresu działania niektórych przepisów Kodeksu z zakresu działu umowy o pracę pomimo, iż dotyczą one zagadnień, nie uregulowanych przez ustawy szczególne, a mianowicie:

1) Art. 458 — 460 Kodeksu Zobowiązań przewidują obowiązek wypłacania pracownikowi wynagrodzenia w razie niemożności pełnienia przez niego pracy na skutek choroby, wypadku, powołania na ćwiczenia wojskowe, albo z innych podobnych ważnych przyczyn. Przepis podobny znajduje się w Rozporządzeniu Prezydenta Rzplitej o umowie o pracę pracowników umysłowych (art. 19 i 20) i nadal działa. Natomiast Rozporządzenie Prezydenta o umowie o pracę robotników postanowień takich nie zawiera. Jednakże postanowienia art. 458 — 460 nie dotyczą wszystkich robotników, gdyż zgodnie z brzmieniem art. X przepisów wprowadzających, art. 458, 459 Kodeksu Zobowiązań nie stosuje się do:

a) pracowników, objętych rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16-go marca 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 324);

b) pracowników umysłowych, objętych rozporządzeniem Prezydenta Rzpltej z dnia 16-go marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 323);

c) pracowników, zatrudnionych na statkach morskich oraz robotników portowych w Gdyni;

d) ponadto przepisów art. 458, 459 co do wynagrodzenia w razie choroby i wypadku nie stosuje się do tych pracowników, którzy podlegają obowiązkowi ubezpieczenia, określonego ustawą z dnia 28-go marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznem (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396) oraz do pracowników, objętych układami zbiorowemi.

W stosunku do pracowników, wymienionych w punkcie d) uchylenie działania przepisów art. 458 i 459 ogranicza się tylko do choroby i wypadku. W pozostałych przypadkach (ćwiczenia wojskowe i inne podobne ważne przyczyny) postanowienia art. 458 i 459 będą miały zastosowanie, o ile uchylenie działania tych przepisów nie wynika z postanowień, zawartych w poprzednich punktach a), b) i c).

2) Zgodnie z art. XXXIV przepisów wprowadzających zawiesza się na górnośląskiej części województwa śląskiego działanie art. 465 Kodeksu Zobowiązań, dotyczącego obowiązku udzielania co rok 1-tygodniowego urlopu, aż do chwili wprowadzenia na obszarze górnośląskiej części województwa śląskiego ustawy z dn. 16-go maja 1922 r. o urlopach dla pracowników, zatrudnionych w przemyśle i handlu (Dz. U. R. P. Nr. 40, poz. 334) w brzmieniu ustawy z dnia 22-go marca 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 228). Na pozostałej części terenu Rzeczypospolitej przepis art. 465 działa tylko w stosunku do osób, nie objętych zachowującą nadal swą moc ustawą o urlopach.

3) Pewne odchylenia w stosowaniu postanowień Kodeksu przewidują również przepisy wprowadzające w stosunku do umów o pracę nauczycieli (art. VIII) oraz układów zbiorowych w rolnictwie (art. IX).

* * *

Z przepisów Kodeksu Zobowiązań posiadających znaczenie ogólne, jako dotyczących przedmiotów dotychczas przez ustawy szczególne nieuregulowanych, a więc, które mogą mieć zastosowanie do pracowników zatrudnionych w przemyśle i handlu, należy wymienić następujące:

1. UMOWY DŁUGOTERMINOWE.

Umowa o pracę na czas życia pracodawcy lub pracownika albo na okres czasu powyżej lat trzech powinna być pismem stwierdzona (art. 443).

Umowa o pracę, zawarta na czas życia pracodawcy lub pracownika bądź na czas dłuższy niż lat trzy, może być po upływie lat trzech rozwiązana przez pracownika za sześciomiesięcznem wypowiedzeniem (art. 468).

Zawieranie umów na całe życie było dotychczas na terenie działania Kodeksu Napoleona (art. 1780) niedopuszczalne. Nowy Kodeks wprowadza zatem na tym terenie zasadniczą zmianę. Zwrócić należy uwagę, iż zezwolone jest (art. 468) jednostronne zwolnienie się przez pracownika od tego rodzaju umów; pracodawcy to uprawnienie nie przysługuje.

2. UKŁADY ZBIOROWE.

Układ co do warunków umów indywidualnych o pracę, zawarty między pracodawcą albo prawnie istniejącym związkiem pracodawców z jednej strony a prawnie istniejącym związkiem pracowników z drugiej strony (układ zbiorowy), wiąże w braku szczególnego przepisu ustawy, tylko strony, które układ zawarły, oraz członków związku, będącego stroną (art. 445 § 1).

Układ zbiorowy powinien być pod nieważnością zawarty na piśmie (art. 445 § 2).

Gdy czas mocy obowiązującej albo termin wypowiedzenia nie jest w samym układzie zbiorowym oznaczony,

każda ze stron może układ wypowiedzieć na miesiąc naprzód (art. 445 § 3).

Postanowienia umów indywidualnych, mniej korzystne dla pracowników niż postanowienia układu zbiorowego, są nieważne. Zamiast nich mają moc odpowiednie postanowienia układu zbiorowego (art. 445 § 4).

W stosunku do pracowników rolnych przewidziany w § 3 art. 445 termin wypowiedzenia układu zbiorowego został na mocy art. IX przepisów wprowadzających przedłużony do 3 miesięcy.

W przepisach wprowadzających nie znajdujemy wyraźnych postanowień, dotyczących stosunku przepisów Kodeksu o układach zbiorowych do ustaw szczególnych w tym przedmiocie, działających np. w województwie Poznańskiem, Pomorskiem i na Górnym Śląsku. Ustawy te nie zostały w przepisach wprowadzających wymienione, jako pozostające w mocy, ani też wyraźnie ich nie uchylono.

W każdym razie jeżeliby nawet uznać, iż przepisy Kodeksu, dotyczące układów zbiorowych zastępują postanowienia ustaw szczególnych w tym przedmiocie, należy zauważyć, iż przepisy Kodeksu mają charakter bardzo ogólny a zatem w szczegółach nie zmieniają dotychczas stosowanej praktyki przy zawieraniu i wykonywaniu umów zbiorowych na terenie tych trzech województw.

3. WYNAGRODZENIA ZALEŻNE OD ZYSKÓW, OBROTU I T. P.

Jeżeli według umowy oprócz stałego wynagrodzenia albo zamiast niego należy się pracownikowi udział w zysku pracodawcy (umowa tantjemowa), prowizja lub procenty od obrotu, produkcji, oszczędności lub tym podobne korzyści, pracodawca winien dać pracownikowi pisemne obliczenie należności (art. 452 § 1).

Pracownikowi, albo zamiast niego mężowi zaufania, którego w braku zgody między stronami wyznacza sąd, pracodawca obowiązany jest umożliwić przejrzenie odpowiednich zapisów w księgach, celem sprawdzenia obliczenia. To samo obowiązuje, jeżeli pracodawca nie udzielił pracownikowi obliczenia (art. 452 § 2).

Jeżeli według umowy lub zwyczaju należy się pracownikowi oprócz stałego wynagrodzenia gratyfikacja (świąteczne, bilansowe i t. p.), a wynagrodzenie przypada mu tylko za pewną część roku, należy mu się również stosunkowa część gratyfikacji. To samo obowiązuje w przypadku umowy tantjemowej (art. 453).

W przypadkach, gdy obliczenie należności z tytułów, określonych w dwóch artykułach poprzedzających (art. 452

i 453), następuje na podstawie bilansu, wynagrodzenie jest płatne niezwłocznie po ustaleniu bilansu. W innych przypadkach obliczenie i wypłata tych należności powinny nastąpić, w braku odmiennej umowy lub zwyczaju, po upływie każdego miesiąca (art. 454).

Przepisy powyższe nie dotyczą pracowników umysłowych, w stosunku do których będą miały zastosowanie zachowujące nadal swą moc art. 12, 16 i 17 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 35 z 1928 r., poz. 323).

4. ZAPŁATA ZA GOTOWOŚĆ DO PRACY.

Pracownikowi należy się wynagrodzenie także za pracę niespełnioną, jeżeli był gotów do jej pełnienia, a doznał przeszkody z przyczyn, dotyczących pracodawcy (art. 455).

Pracownik, który zobowiązał się pełnić pracę przez czas oznaczony lub nieoznaczony za wynagrodzeniem akordowem, może domagać się, aby pracodawca dostarczył mu pracy odpowiedniej co do rodzaju i rozmiarów (art. 446 § 1).

W razie niedopełnienia tego obowiązku przez pracodawcę, pracownik może żądać stosownego wynagrodzenia za czas, w którym był gotów do pracy (art. 446 § 2).

Przepisy powyższe są ważne dla przemysłu, gdyż na ich tle mogą się rozwinąć liczne spory. Wynika z nich, że niedostarczenie pracownikowi umówionej pracy pociąga za sobą obowiązek wypłacenia pracownikowi odpowiedniego wynagrodzenia za czas gotowości do pracy. Obowiązek zapłaty za niewykonywaną pracę uzależniony jest od szeregu warunków, a więc:

a) pracownik musi być gotowym do wykonywania pracy przez cały czas, za który rościć sobie może pretensje do wynagrodzenia;

b) fakt niewykonywania pracy musi być spowodowany przez pracodawcę bądź bezpośrednio, bądź też przez zaniechanie zarządzeń, mogących usunąć te przyczyny.

Sądzić więc należy, że nie powstanie obowiązek zapłaty w przypadkach: a) gdy pracownik nie zgłosi się do pracy i gotowości swojej nie manifestuje, b) gdy przerwa w pracy powstanie z przyczyn, dotyczących pracownika, np. zawinione przez pracownika zepsucie maszyny, narzędzia lub t. p., c) gdy przyczyna przerwy dotyczy osób trzecich (poza pracodawcą) i nie może być przez pracodawcę usuniętą, np. strajk innych oddziałów fabryki, nieprzewidziane opóźnienie transportu surowców i materjałów, niedostarczenie środków przewozowych, zarządzenie władz państwowych i t. p., d) gdy brak pracy spowodowany był wypadkami losowemi w szczególności wymienionemi w art. 13 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę robotników i w art. 33 o umowie o pracę pracowników umysłowych.

Przy wynagrodzeniu akordowem obowiązek wypłaty stosownego wynagrodzenia powstaje dopiero wtedy, gdy pracownik domagał się od pracodawcy dostarczenia mu odpowiedniej pracy i praca ta nie została mu dostarczona.

Przepisy powyżej podane, dotyczące pracy na akord (art. 456), tylko uzupełniają przepisy ogólniejsze art. 455. Z tego względu niewypełnienie obowiązku dostarczenia pracy tylko w tym przypadku będzie powodowało obowiązek wynagrodzenia, gdy okoliczności odpowiadają warunkom, przewidzianym w art. 455, a więc wszystko, co wyżej powiedziano, stosuje się również i do pracowników akordowych.

5. WYPŁATA PRZED TERMINEM.

Pracodawca obowiązany jest do zapłacenia pracownikowi, znajdującemu się w potrzebie, wynagrodzenia przed terminem płatności za pracę już spełnioną, jeżeli może to uczynić bez szkody dla siebie (art. 457).

Obowiązek wypłacenia pracownikowi wynagrodzenia przed terminem płatności (t. zw. „à conto") został uwarunkowany przez: a) istotną potrzebę pracownika, przyczem ten ostatni winien ją pracodawcy wykazać; b) zastrzeżenie, iż pracodawca może odmówić tej przedterminowej wypłaty, gdy wynika z niej szkoda dla niego; c) ograniczenie wysokości zaliczki do wysokości sumy, należnej za pracę już spełnioną, a więc nie może być żądane wypłacenie za czas, który jeszcze nie upłynął lub za roboty, które jeszcze nie są dokonane.

Niezależnie od powyższych postanowień pracodawca przy wypłacaniu zaliczki pracownikom, objętym rozporządzeniami Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę, winien tak ustalić jej wysokość, aby przy ostatecznej wypłacie nie przekraczała ona łącznie z innemi potrąceniami połowy wynagrodzenia przypadającego do wypłaty (zob. przepisy o potrąceniach z wynagrodzeń za pracę, zawarte w rozporządzeniach Prezydenta Rzeczypospolitej z r. 1928 Dz. U. R. P. Nr. 35: o umowie o pracę pracowników umysłowych poz. 323, art. 21 i robotników poz. 324, art. 38). W razie udzielenia zaliczki bez wzięcia pod uwagę powyższych przepisów powstać może oczywista szkoda dla pracodawcy.

Przepis art. 457 zapewne nie zmieni wiele w praktyce dotychczasowej. Zwrócić jednak należy uwagę, iż może się stać przyczyną roszczeń o pokrycie szkód wynikłych z nieuzasadnionej odmowy wypłaty zaliczki.

6. ROZWIĄZANIE UMOWY PRZED TERMINEM.

Przedwczesne rozwiązanie umowy następuje, jeżeli umowa zostaje rozwiązana przed upływem umówionego czasu i bez zachowania terminu wypowiedzenia.

Ważnemi powodami rozwiązania umowy są okoliczności, które sprawiają, że nie można, zgodnie z wymaganiami dobrej wiary żądać od strony, aby pozostawała z drugą w stosunku pracy (art. 470 § 2).

Przypadki przedwczesnego rozwiązania umowy o pracę z ważnego powodu przewidziane zostały w zachowujących nadal swą moc art. 13, 14, 15, 16, 17, 18 i 19 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę robotników oraz w art. 31, 32, 33, 36 i 37 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę pracowników umysłowych.

Przepisy art. 470 Kodeksu Zobowiązań, dotyczące tego przedmiotu, będą miały jednakże znaczenie posiłkowe i uzupełniające. W szczególności w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę pracowni-

ków umysłowych nie podano ogólnego pojęcia ważnej przyczyny, a zatem definicja Kodeksu Zobowiązań będzie miała zastosowanie.

Rozwiązanie umowy z ważnego powodu następuje przez zawiadomienie drugiej strony (art. 470 § 3).

Prawo rozwiązania umowy z ważnego powodu wygasa, jeżeli strona nie dokonała rozwiązania w odpowiednim czasie (według Kodeksu Zobowiązań w ciągu dwóch tygodni, według ustaw szczególnych w innych terminach), licząc od chwili powzięcia wiadomości o istnieniu ważnego powodu (art. 470 § 4).

Jeżeli ważne powody rozwiązania umowy mają charakter ciągły lub powtarzający się, termin ten liczy się od chwili, kiedy ustał stan rzeczy, uzasadniający rozwiązanie umowy (art. 470 § 5).

Należy zauważyć, iż brak tego ostatniego przepisu w ustawach dotychczasowych powodował rozbieżności wyrokowania przy ocenie przez sądy skutków przedwczesnego rozwiązania umowy.

7. WOLNY CZAS NA POSZUKIWANIE PRACY.

Jeżeli rodzaj zajęcia przeszkadza pracownikowi w poszukiwaniu innej pracy, pracodawca obowiązany jest po wypowiedzeniu pozostawić pracownikowi na jego żądanie odpowiedni po temu czas, nie uszczuplając wynagrodzenia. Jeżeli czas ten nie jest określony ustawą, oznaczy go inspektor pracy, a w braku tegoż w danej miejscowości, sąd (art. 475).

Obowiązek pozostawienia pracownikowi odpowiedniego wolnego czasu na poszukiwanie pracy w okresie wymówienia istniał dotychczas tylko w stosunku do pracowników umysłowych na podstawie zachowującego nadal swą moc art. 30 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę pracowników umysłowych. Rozporządzenie o umowie o pracę robotników postanowień takich nie zawiera.

8. PRZEPISY O PRZEDAWNIENIU.

Zasadnicze zmiany wprowadza Kodeks w dziedzinie przedawnienia pretensyj z tytułu umowy o pracę. Ustawy o umowie o pracę robotników i pracowników umysłowych nie zawierają przepisów ogólnych, dotyczących przedawnienia, z wyjątkiem szczególnego wypadku przedawnienia pretensji z tytułu przedterminowego rozwiązania umowy bez wypowiedzenia (skargi o takie wynagrodzenie przedawniają się upływem 6 miesięcy od dnia rozwiązania umowy: art. 20, ustęp 3 ustawy o umowie o pracę robotników i art. 41 ustawy o umowie o pracę pracowników umysłowych). Pretensje o wynagrodzenie, wynikające z umowy o pracę z innych tytułów, ulegały przedawnieniu na zasadach przewidzianych w poszczególnych kodeksach cywilnych (Kodeks Napoleona przewidywał 6-miesięczne przedawnienie ogólne dla skarg robotników i 5-letnie dla skarg pracowników umysłowych; Kodeks Cywilny austr. 3-letnie; Kodeks Cywilny niemiecki — 2-letnie przedawnienie).

Nowy Kodeks Zobowiązań przewiduje termin prekluzyjny dla wnoszenia pretensji z tytułu umowy o pracę. Art. 473 postanawia, iż pracodawcy i pracownicy nie mogą dochodzić sądownie roszczeń, wynikających z umowy o pracę po upływie roku od dnia zakończenia stosunku pracy. Postanowienie to nie wprowadza rocznego przedawnienia pretensji z tytułu umowy o pracę, lecz ustala roczny termin prekluzyjny dla wnoszenia skarg. O przedawnieniu mówi art. 284 Kodeksu Zobowiązań: „z upływem lat trzech ulegają przedawnieniu wierzytelności pracowników z tytułu wynagrodzenia za pracę i zwrotu poniesionych wydatków, tudzież wierzytelności pracodawców z tytułu udzielonych zaliczek“. Ustalone w art. 284 Kodeksu Zobowiązań 3-letnie przedawnienie następuje, chociażby świadczenia okresowe, praca roboty i dostarczanie trwały w dalszym ciągu (art. 286). Na przedawnienie winien powołać się pozwany; sąd nie może z urzędu uwzględnić przedawnienia (art. 273).

Jeżeli nastąpiło zamknięcie rachunku, uznanie lub stwierdzenie pretensji, wierzytelności w ten sposób ustalone ulegają ogólnemu przedawnieniu dwudziestoletniemu, licząc od dnia ich ustalenia (art. 287).

9. UMOWA O NAUKĘ.

W braku szczególnych przepisów, przepisy działu I tytułu XI Kodeksu Zobowiązań o umowie o pracę stosuje się odpowiednio do umowy, przez którą pracodawca zobowiązuje się przygotować ucznia do praktycznego zawodu w związku z pracą, wykonywaną dla pracodawcy. Pracodawca obowiązany jest zatrudniać ucznia w sposób, odpowiadający jego przyszłemu zawodowi, oraz pozostawić mu odpowiedni czas wolny od pracy do uzupełnienia wykształcenia zawodowego w szkole oraz do wypoczynku i praktyk religijnych (art. 477).

10. PRZEJŚCIE ZAKŁADU PRACY NA INNĄ OSOBĘ.

W razie przejścia przedsiębiorstwa, gospodarstwa rolnego lub innego zakładu pracy na inną osobę, nabywca wstępuje mocą samego prawa w stosunki, wynikające z umów o pracę. Jeżeli przejście nastąpiło na mocy umowy, nabywca odpowiada solidarnie ze zbywcą za zapłatę wynagrodzenia z umów o pracę, w które wstąpił, przypadającego za czas przed zmianą pracodawcy, nie więcej jednak niż za rok (art. 476).

Pracownik może w tym przypadkach w ciągu miesiąca (w gospodarstwach rolnych w ciągu trzech miesięcy) licząc od dnia, w którym dowiedział się o zmianie własności przedsiębiorstwa, wypowiedzieć umowę o pracę z zachowaniem terminów ustawowych, chociażby umowa ta była zawarta na czas oznaczony (art. 476 § 3). Pracodawcy uprawnienie to nie przysługuje.

W stosunku do pracowników umysłowych obowiązują nadal dotyczące tego przedmiotu postanowienia art. 34 i 35 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o umowie o pracę pracowników umysłowych.

11. TERMIN WEJŚCIA W ŻYCIE NOWYCH PRZEPISÓW.

Kodeks Zobowiązań wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1934 r. (art. 645 Kodeksu Zobowiązań).

Jednakże zgodnie z przepisami przejściowemi (art. XXXIX — XLVI przepisów wprowadzających) do zobowiązań, które powstały przed wejściem w życie Kodeksu Zobowiązań, stosuje się w zasadzie nadal prawo dotychczasowe, z pewnemi zastrzeżeniami, a mianowicie:

a) Jeżeli chodzi o ocenę skutków prawnych zdarzeń, zaszłych po wejściu w życie Kodeksu, a nie związanych z istotą stosunku prawnego, do zobowiązań, powstałych przed dniem wejścia w życie Kodeksu Zobowiązań, stosuje się przepisy tego kodeksu. W szczególności do tych zobowiązań stosuje się przepisy Kodeksu Zobowiązań o przejściu praw i obowiązków, o odnowieniu, o potrąceniu, o skutkach niemożliwości świadczenia, o wygaśnięciu lub zmianie zobowiązań ze względu na nadzwyczajne wypadki, jeżeli zdarzenie powodujące tego rodzaju skutki, nastąpiło po wejściu w życie Kodeksu Zobowiązań. Również stosuje się przepisy nowego Kodeksu o skutkach niewykonania zobowiązań i o zwłoce wierzyciela do zobowiązań, pozostałych przed wejściem w życie Kodeksu, jeżeli nie-

wykonanie zobowiązania lub zwłoka wierzyciela nastąpiły po wejściu w życie tego Kodeksu (art. XL).

b) Do umów o pracę, zawartych przed dniem wejścia w życie nowego Kodeksu, przepisy tego Kodeksu stosuje się po upływie roku od wejścia w życie Kodeksu Zobowiązań (art. XLII). A zatem dla umów o pracę, zawartych przed 1 lipca 1934 r. przepisy Kodeksu Zobowiązań będą miały zastosowanie dopiero od 1 lipca 1935 r.

c) Przepisy Kodeksu Zobowiązań o przedawnieniu stosuje się również do zobowiązań jeszcze nieprzedawnionych, powstałych przed wejściem w życie nowego Kodeksu z następującemi ograniczeniami (art. XLIII):

1) początek, zawieszenie i przerwanie przedawnienia ocenia się według dotychczasowego prawa, o ile chodzi o czas przed wejściem w życie Kodeksu Zobowiązań;

2) jeżeli termin przedawnienia według Kodeksu jest krótszy niż według dotychczasowego prawa, bieg przedawnienia rozpoczyna się z chwilą wejścia w życie kodeksu; jeżeli jednak przedawnienie rozpoczęte przed wejściem w życie Kodeksu, nastąpiłoby przy uwzględnieniu przedawnienia, określonego w prawie dotychczasowem, wcześniej, przedawnienie następuje z tym wcześniejszym terminem.

Ponadto zwrócić należy uwagę na art. XLVI przepisów wprowadzających przejściowych, który postanawia, że w „razie wątpliwości, czy ma być stosowane prawo dotychczasowe, czy też Kodeks Zobowiązań, stosuje się Kodeks Zobowiązań".

Zasady powyżej wskazane będą decydowały w okresie wprowadzania w życie Kodeksu Zobowiązań o stosunku nowych postanowień Kodeksu do prawa dotychczasowego.

Z życia organizacji:

Posiedzenie Wydziału Krak. Stow. Kupców:

Na posiedzeniu Wydziału K. S. K. odbytem dnia 12 b.m. złożył Prezes sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia za miniony okres miesięczny, podnosząc, iż **w dziedzinie organizacyjnej**, współpracowano nad utworzeniem ogólno-polskiej organizacji hurt. skór futrzanych w Warszawie, usiłowano — niestety bezskutecznie — zorganizować branżę cukierniczą, celem usunięcia nielojalnej konkurencji, zorganizowano przy Stowarzyszeniu Sekcję eksporterów jaj Małopolski Zach.

W sprawach podatkowych: Z ramienia Stowarzyszenia brali udział jego przedstawiciele w komisjach odwoławczych dla pod. przem., członkom Komisyj opinjodawczych dla pod. przem. za 1933 rok, dostarczono materjału informacyjnego, interweniowano w sprawie egzekucyj na zabezpieczenie, przeprowadzonych u najpunktualniejszych płatników i najpoważniejszych kupców, wdrożono starania o uzyskanie zezwoleń na zredukowanie podatku zryczałtowanego na rok 1934 wygotowano dla członków bezpłatnie znaczną ilość próśb i odwołań. W związku z nowelizacją ustawy przemysłowej konferował delegat K. S. K. w Centrali Związku Kupców w Warszawie, celem omówienia tej kwestji wzgl. ujednolicenia opinij Stowarzyszeń Kupieckich.

W dziedzinie opinjodawczej opracowano uzgodnione z Krak. Kongregacją Kupiecką opinje w szeregu spraw gospodarczych i indywidualnych kupiectwa. W Magistracie interweniowano w sprawie zamierzonego zniesienia Szkoły Dokształcającej dla pracowników handlowych przy ul. Dietla oraz w sprawie kramikarzy i tandeciarzy. Prezydjum Stowarzyszenia wzięło udział w przyjęciu Gen. Góreckiego i wyjednało wydzielenie w Banku Gospodarstwa Krajowego poważnej kwoty kredytu dla kupiectwa, na wezwanie Wojewódzkiego Komitetu L. O. P. P. w Krakowie zebrano wśród kupiectwa kilkaset fantów dla loterji klasowej na cele tej instytucji. Współdziałano z Komitetem Budowy Pomnika Berka Joselewicza, celem zebrania funduszów dla uczczenia rocznicy śmierci tego żydowskiego bojownika o Niepodległość Polski. Opracowano opinje do projektu rozporządzenia wyk. do ordynacji podatkowej, do projektu godzin pracy w handlu w powiecie krośnieńskim, w sprawie regulaminu targów w Krzeszowicach, przedłożono — na podstawie przeprowadzonej wśród kupiectwa ankiety — szereg dezyderatów branżowych.

Po przyjęciu powyższego sprawozdania do wiadomości przez Wydział, omówiono szereg aktualnych spraw bieżących, poczem p. **Dr. Ignacy Schenker** jako delegat Związku Żydów Uczestników Walk o Niepodległość Polski wygłosił referat o celach i zadaniach L. O. P. P. apelując do zebranych, by w łonie Stowarzyszenia zorganizowali Komitet miejscowy dla propagandy idei L. O. P. P. oraz agitowali wśród kupiectwa za popieraniem celów tej instytucji. Wydział podjął jednogłośnie w tym kierunku uchwałę, konstytuując się na miejscu w pełnym składzie, jako Komitet miejscowy L. O. P. P. i mianując prezesem p. radcę **Leopolda Fromowicza**, wiceprezesem p. **Salo Langera**, a skarbnikiem i delegatem do Miejskiego Komitetu sekretarza **Himmelblaua**. W związku z przeprowadzaniem przez Delegata Wojewódzkiego Komitetu L. O. P. P. propagandy wśród kupiectwa za wykupieniem tabliczek L.O.P.P. uchwalono wezwać kupiectwo do poparcia tej akcji.

Sprawę **nowelizacji ustawy przemysłowej** (koncesje, cenzus wykształcenia, przymusowe organizacje kupieckie) referował sekretarz Himmelblau, a na tle tego referatu rozwinęła się szeroka dyskusja, w trakcie której omawiano szereg postulatów kupiectwa w związku z projektem rozporządzenia wykonawczego do ustawy.

Kupcy-Żydzi! Zapisujcie się na Członków L. O. P. P.

Kronika.

WYCIECZKA HANDLOWA DO Z. S. R. R.

Centrala Związku Kupców niniejszem podaje do wiadomości zainteresowanych, iż organizuje przy technicznej współpracy ze strony przedstawicielstwa Intourista w Polsce w dniach 15—31 sierpnia r. b. wycieczkę handlową do ZSRR, popartą ewentualnie wzorami.

Trasa po ostatecznem uzgodnieniu z przedstawicielstwem Intourista obejmuje następujące etapy: Leningrad.

Wyjazd do Leningradu przez Niegoriełoję (2 dni) Moskwa (4 dni) — droga z Moskwy do Dnieprogiesu (1 dzień) — Dnieprogies (1 dzień) — Charków (1 dzień) — Kijów (2 dni) — Odessa (2 dni). Drugiego dnia wieczorem odjad do Szepetówki. Koszt tej wycieczki łącznie z paszportem zagranicznym, hotelem, utrzymaniem, zwiedzaniem, przejazdami wewnątrz Związku Radzieckiego oraz przejazdem z Niegoriełoje do Leningradu i z Odessy do Szepetówki **wyniesie zł. 880.—**

Dla osób, pragnących zwiedzić mniej ośrodków wydzielona będzie specjalna grupa z trasą następującą. Wyjazd do Leningradu przez Niegoriełoje: Leningrad (1 dzień) — Moskwa (3 dni) — droga z Moskwy do Kijowa (1 dzień) — Kijów 2 dni. Trzeciego dnia w południe odjazd z Kijowa do Szepetówki. Koszt tej wycieczki łącznie z paszportem zagranicznym, biletami kolejowemi — jak wyżej — **wyniesie zł. 640.—**

Bliższych informacyj, jak również zapisy na wycieczkę przyjmuje Kancelarja Centrali Związku Kupców (Warszawa, Senatorska 22, telefon 658-65) w godzinach biurowych 9—4 popoł.

Termin przyjmowania zgłoszeń upływa z dniem 15 lipca br.

Przywóz towarów reglementowanych w III. kwartale 1934 r.

Izba przemysłowo-handlowa w Krakowie zawiadamia firmy interesowane, że podania o przywóz towarów reglementowanych z kontygentów III. kw. b. r. przyjmować będzie **do dnia 20 bm.**

ŻYDOWSKA ŚREDNIA SZKOŁA HANDLOWA

przyjmuje wpisy na pierwszy rok codziennie od godziny 9—1 i od 5—8 z wyjątkiem sobót i świąt.

Zgłoszenia i informacje w sekretarjacie szkoły, ul. Mikołajska 9. II. p., tel. 164-40.

Stowarzyszenie „Samopomoc“ dla zaopatrzenia wdów i sierót w Krakowie przypomina członkom, że XXVI. Doroczne Walne Zebranie odbędzie się w niedzielę, 17 czerwca 1934, o godz. 9·30 przedpoł. w Salach Koła Obywatelskiego, przy ul. Grodzkiej 13, I p.

POCZTA PERONOWA.

Z dniem 15 czerwca br. wszyscy podróżni podczas postoju pociągów na większych stacjach kolejowych głównych linij kolejowych Kraków, Katowice, Tarnów, Częstochowa, Dziedzice i t. d. mogą korzystać z zaprowadzonej na tych stacjach „Poczty Peronowej“, która dostarcza podróżnym znaczków, kartek pocztowych i blankietów telegraficznych i przyjmuje listy, kartki zwykłe i polecone, krajowe i zagraniczne, oraz telegramy.

Przyjęta przez pocztę peronową korespondencja zostaje wysłana do adresatów niezwłocznie po odejściu pociągu. Poczta peronowa będzie czynna w dzień i w nocy.

Ze Związku Wierzycieli Woj. Krak. w Krakowie.

Dnia 30 maja 1934 r. odbyło się IX. Doroczne Walne Zgromadzenie Członków Związku Wierzycieli Woj. Krak. w Krakowie we własnym lokalu Rynek Gł. 33. — Zebranie zagaił wiceprezes inż M. Rath składając sprawozdanie z dotychczasowej działalności Związku. Jak ze sprawozdania wynika Związek w ub. roku opracował szereg memorjałów dotyczących nowego ustawodawstwa, a w szczególności projektu ustawy o postępowaniu upadłościowem moratorjum hipotecznem, waloryzacji dolarowych wierzytelności hipotecznych oraz w sprawie ogólnej sytuacji gospodarczej Państwa. W sprawach tych specjalne delegacje Związku interweniowały u miarodajnych czynników między innymi w Ministerstwie Sprawiedliwości i Ministerstwie Skarbu. W ubiegłej kadencji Związek wydał dla swych członków 14 biuletynów prawnych dotyczących najżywotniejszych zagadnień z dziedziny prawa i skarbowości. Następnie syndyk Związku adw. Dr. Emil Haubenstock wygłosił referat na temat; „Cele i zadania organizacji wierzycieli“, poczem wywiązała się żywa dyskusja stojąca na bardzo wysokim poziomie. Po uchwaleniu absolutorjum oraz słów uznania dla ustępującego prezesa p. Józefa Schenkera, wybrano nowy Wydział z p. Inż. Maksymiljanem Rathem (dyrektor fy. Iskra i Karmański) jako prezesem, pp. Mieczysławem Frylingiem, E. Ratzem (Gen. Repr. Polskiej Fabryki Ołówków L. i C. Hardmuth-Lechistan S.A.) Dyr. L. Leinkramem, dyr. fy. „Metalurgia“ (jako wiceprezesami, p. Wiktorem Chocznerem jako skarbnikiem, p. Władysławem Jagiełłą) prok. fy. A. Piasecki (i p. inż. Janem Meyerem) wspł. fy. Gablenz i Ska) jako sekretarzami, na czele.

Nowe ulgi celne.

Dziennik Ustaw Nr. 36 poz. 333 zawiera listę ulg celnych, udzielanych za pozwoleniem Ministerstwa Skarbu*) w stosunku procentowym do wysokości cła normalnego, określonego w kolumnie I lub II taryfy celnej przywozowej. Spis ten obejmuje następujące towary (cyfry procentowe podają stopień ulgi):

Artykuły roślinne i zwierzęce: Poz, 23 z p. 1: pestki morelowe 60%*); poz. 24 z p. 2: nasiona lnu sprowadzane do siewu bez cła; poz. 82 z p. 5 a; pieprz turecki w suchych strączkach niemielony, sprowadzany do przeróbki 95%; poz. 83 p. 2 z lit. a: sadzonki ukorzenione winorośli, bez cła; z poz. 89 p. 1; cebula morska nierozdrobniona, sprowadzana do wytwarzania trutek na szczury, bez cła; używany w lecznictwie rośliny i ich części, nierozdrobnione: ipekakuana, kola, senes, kora chinowa 80%*), inne w kraju niehodowane 80%; poz. 117 z pp. 1, 2: śledzie solone, o ile 10 kg. tych śledzi zawiera nie więcej niż 60 szt. 66⅔%; poz. 134 p. 2: szczecina oczyszczona**) 65%; z p. 3: szczecina sortowana, czarna**) 80%; poz. 200 z p. 6: olej smarowy, zmieszany z olejami i tłuszczami zwierzęcemi i roślinnemi, używany przy wytłaczaniu z porcelany artykułów elektrotechnicznych bez cła; poz. 210: olej drzewny 50%*); z poz. 236 p. 1: sok winogronowy skondensowany bez cukru, bez alkoholu, 85%; poz. 254 z p. 2: klipfisze suszone 80%; z p. 3: stynki suszone (osmerus eperlanus L). 95%; z poz. 255: śledzie wędzone t. zw. „strömlinge" 60%; te same do przerobu fabrycznego 80%; poz, 422 z p. 2: węgle do rysowania 75%*); poz. 461; wosk do szczepienia drzew 68%*); z poz. 466 p. 1 a; klej rybi płynny (nie w tubkach)**) 90%; szczeliwka gumowe do puszek, sprowadzane przez fabryki konserw mięsnych 90 proc.; z poz. 769; ćwieki, kołki, szpilki do obuwia, nie we wstęgach 33⅓ proc.; poz. 1182 p. 1 b; strumy jelitowe**) 90 proc.

Skóry i wyroby włókiennicze: Z poz. 503 p. 1; skóry baranie wyprawy roślinnej, naturalnego koloru, w całości, połówkach do przerobu fabrycznego 85 proc.; z poz. 508 z p. 1 a; skóry baranie wyprawy mineralnej naturalnego koloru, w całości, połówkach, do przerobu fabrycznego 93 proc.; skóry kozie wyprawy mineralnej, koloru naturalnego, czarne, w całości, połówkach 76 proc. p. 2 a; skóry kozie wyprawy mineralnej kolorowe, w całości, połówkach 73 proc.; z poz. 510 p. 1; skóry lakierowane w całości, połówkach 89 proc.; poz. 571 p. 1; włókna sztuczne cięte (vistra) a) niebarwione 94 proc., barwione 80 proc.; poz. 582 z p. 2; tkanina półjedwabna działkowa do wyrobu guzików 80 proc.; poz. 606 p. 1; przy przywozie odpadków bawełnianych drogą lądową z państw sprowadzających bawełnę surową przez porty polskiego obszaru celnego pobiera się cło ulgowe w wysokości 1 zł. od 100 kg netto; poz. 611 z p. 2; przędza bawełniana surowa, nitkowana z dwóch lub więcej nici pojedńczych do wyrobu sieci rybackich, bez cła; z poz. 613 p 1 a; tkanina bawełniana surowa o wadze 1 m² powyżej 160 g i gęstości osnowy i wątku w 1 cm² do 50 nitek, do wyrobu opon samochodowych 50 proc.; p. 1 a i b; tkanina bawełniana surowa o wadze 1 m² powyżej 160 g i o gęstości osnowy i wątku w 1 cm² do 55 nitek, o wiązaniu satynowym, do wyrobu welwetów ciętych 50 proc.; p. 3 c i d; tkanina bawełniana surowa o wadze 1 m² powyżej 60 do 100 g, t. zw. „cambric", o gęstości osnowy i wątku 1 cm² powyżej 70 nitek, do wyrobu hafłów 80 proc.; z poz. 630 p. 3; przędza z włókien rami do nr. 35 (wyłącznie) w motkach o wadze motka powyżej 100 g oraz nr. 35 i wyżej w motkach o wadze motka powyżej 50 g, surowa nitkowana do przerobu fabrycznego 90 proc.; z poz. 631; przędza z włókien rami w kłębkach lub na szpulkach, bielona, nienitkowana, do przerobu fabrycznego 85 proc.; poz. 648 z p. 1; sieci do rybołóstwa, wszelkie, 90 proc.; z poz. 674 p. 1; kręgi z szarpanych nici bawełnianzch, luźno związane, do wyrobu wałów kalandrowych 90 proc.; p. 4; krążki, płyty, tarcze, z materjałów włóknistych impregnowanych bakelitem, do wyrobu kół zębatych 60 proc.

Papier i wyroby graficzne: Poz. 810 z uwagi; stare gazety i czasopisma w języku niemieckim, niepodziurawione i niepokrajane w myśl uwagi do poz. 792, dla celów kulturalnych ludności obszaru W. M. Gdańska bez cła; z poz. 814 p. 1; papier pergaminowy niebarwiony, do wyrobu naczyń papierowych niechłonących wody i tłuszczów 80%; z poz. 815 p. 2 b; papier czerwono-czarny t. zw. „duplex", niedrukowany (bez zawartości miazgi drzewnej lub z zawartością jej 30% i mniej), służący do opakowania błon fotograficznych, sprowadzany przez wytwórnie błon fotograficznych 60 procent; poz. 836 z p. 1; książki obrazkowe dla dzieci, nawet z przeważającą ilością rysunków z tekstem lub napisami w języku niemieckim, również w oprawach introligatorskich***) bez cła; z poz. 838; kalendarze z tekstem niemieckim, również książkowe z działem literackim***) bez cła; z poz. 839; nuty kompozytorów niemieckich, nawet bez tekstu, oraz wszelkie z tekstem niemieckim lub napisami niemieckiemi, również w oprawach introligatorskich***) bez cła; z poz. 842 pp. 1 i 2: reprodukcje dzieł artystów malarzy niemieckich, również w oprawach introligatorskich***), bez cła; z p. 3: wielobarwne: obrazy, tablice, atlasy przyrodnicze i techniczne, okładki do takichże atlasów, tablice i obrazki rozkładane na papierze, kartonie, tekturze, również podklejone oraz inne tym podobne, wszystko o charakterze pomocy szkolnych i naukowych, z tekstem lub napisami w języku niemieckim,

*) Gwiazdka wskazuje, że ulga nie jest uzależniona od kompetencji Ministerstwa.

**) do celów przemysłowych.

***) dla użytku ludności obszaru W. M. Gdańska.

chociażby w oprawach introligatorskich***) bez cła; poz. 842 p. 4: dekalkomanja, sprowadzana przez fabryki porcelany i fajansu 50%*); z poz. 843: mapy, plany, również w atlasach, chociażby podklejone, oprawione, w połączeniu z listwami, oprócz osobno wymienionych. z tekstem lub napisami w języku niemieckim***), bez cła; poz. 845 z p. 1 a: papier czerwono-czarny t. zw. „duplex“, drukowany jednobarwnie, służący do opakowania błon fotograficznych, sprowadzany przez wytwórnie błon fotograficznych, 90%.

Postanowienia końcowe: Wydane dotychczas pozwolenia zachowują ważność do dnia 29 październik\-ka rb. Za towary, które na podstawie niniejszego rozporządzenia albo rozporządzenia obowiązującego w czasie clenia mogłyby korzystać z ulg celnych, lecz które zostaną czy zostały oclone bez zastosowania ulg celnych, może być zarządzony zwrot różnicy należnośoi między cłem normalnem a ulgowem pod warunkami ustalonemi w § 3 rozporządzenia.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 maja i obowiązuje do dnia 29 października rb.

(Ciąg dalszy nastąpi)

ORZECZNICTWA SĄDU NAJWYŻSZEGO.

Czas pracy kierownika przedsiębiorstwa. Ponieważ za czas pracy uważa się liczbę godzin, przez który pracownik obowiązany jest na mocy umowy pozostać w zakładzie pracy lub poza nim do rozporządzenia kierownika robót (art. 2-gi ustawy z 18. XII. 1919 pkt. 7 z 1920 Dz. U.), przeto przepisu rzeczonego nie można stosować do czasu pracy swego kierownika, którego wynagrodzenie poza 8-godzinnym czasem pracy mogłaby określić tylko umowa z pracodawcą, nie zaś wspomniana ustawa. (Orz. 16. III. 1932, III. 1 Rw. 55/32).

Ad art. 2 ust. 6 i 9 rozp. z 16. III. 1928. Przyznanie pracownikowi przez zarząd Funduszu Bezrobocia zasiłku, przysługującego pracownikom umysłowym, nie może krępować Sądu przy określeniu charakteru pracy pracownika. (Orz. 17. V. 1933, I. C. 2939/32).

O kwalifikacji pracownika rozstrzyga rodzaj czynności przez niego przeważająco spełnianej, a nie tytuł jaki sobie przybiera lub jaki mu pracodawca nadaje. (Orz. 11. V. 1933, I. C. 2875/32).

ODPOWIEDZIALNOŚĆ PRZEDMIOTÓW W OBCEM PRZEDSIĘBIORSTWIE ZA PODATEK PRZEMYSŁOWY Z TEGO PRZEDSIĘBIORSTWA.

Zdarza się często, że w przedsiębiorstwie, z którego zalega podatek przemysłowy znajdują się przedmioty obce, w szczególności np. powierzone tytułem komisu właścicielowi przedsiębiorstwa.

Czy przedmioty te, będące własnością osób trzecich, nie właściciela przedsiębiorstwa, odpowiadają za podatek przemysłowy z tego przedsiębiorstwa?

Orzecznictwo sądowe stoi na stanowisku, że odpowiadają i że dlatego roszczenie w drodze sądowej odnośnych właścicieli przedmiotów przeciw Skarbowi Państwa o wyłączenie tych przedmiotów z egzekucji prowadzonej przeciw przedsiębiorstwu nie jest uzasadnione.

Świeżo wypowiedział taki pogląd odnośnie do przedmiotów komisowych także Sąd Najwyższy w wyroku z 1. XII. 1933 I. C. 104/33 (Prz. H. X. poz. 1929). Zapatrywanie prawne w tym względzie uzasadnione następująco:

W myśl art. 1, 6, 92 ustawy z 15. VII. 1925, poz. 550 Dz. U. o państwowym podatku przemysłowym, podatek ten jest pobierany od przedsiębiorstw i korzysta z ustawowego pierwszeństwa zaspokojenia całego majątku ruchomego, należącego do przedsiębiorstwa. Z tego wynika, że odpowiedzialność za uiszczenie podatku przemysłowego ma charakter rzeczowy i obciąża wszelki majątek ruchomy, znajdujący się w przedsiębiorstwie i związany z jego prowadzeniem, chociażby nawet przedmioty, w skład tego majątku wchodzące, należały do osób trzecich. Wobec braku w ustawie odmiennego uregulowania odpowiedzialności za podatek przemysłowy przedsiębiorstw komisowych, odpowiedzialność określona w art. 92 wspomnianej ustawy jest dla tych przedsiębiorstw taka sama, jak dla innych przedsiębiorstw.

OPŁATY STEMPLOWE OD SPÓŁEK.

W związku z ogłoszeniem ustawy z 15. III. 1934 roku o opłatach stemplowych od spółek ministerstwo skarbu okólnikiem z 13. IV. 1934 roku L. D. V. 13359/5/34 wyjaśniło, że jeżeli w czasie od dnia 1. I. 1933 r. do dnia 8. IV. 1934 r. zostało sporządzone pismo, stwierdzające bądź umowę o zawiązaniu spółki, bądź uchwałę o powiększeniu kapitału zakładowego spółki akcyjnej lub komandytowo - akcyjnej, bądź umowę o powiększenie kapitału zakładowego innej spółki, a opłata stemplowa została rozłożona na raty, to na pisemny wniosek osoby, obowiązanej do uiszczenia opłaty, przedstawiony urzędowi skarb., w którego księdze bierczej opłata jest na przepisie, urząd ten umorzy taką część należności, o jaką kwota wymierzona przewyższa kwotę, obliczoną według 1% stawki, o ile ta część nie została umorzona do dnia wejścia podania, zawierającego wniosek o umorzenie.

Wydawca Zw. Krak. Stow. Kupców: Samuel Schechter. Redaktor odpow. Samuel Kurzman
Drukarnia Józefa Fischera, Kraków, Grodzka 62. Telefon 104-12.